

Η Νέα Αντικειμενικότητα και Η Νέα Οπτική

Albert Renger - Patzsch

Florence Henri

παρουσίαση

Δαμιανός Μωραΐτης

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Η παρουσίαση δημιουργήθηκε για τις ανάγκες των σεμιναρίων 2019-2020 της Ομάδας Φωτογραφίας της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Λεβαδείας.

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

η νέα αντικειμενικότητα

- Ο όρος Νέα Αντικειμενικότητα (Neue Sachlichkeit) δημιουργήθηκε το 1923 για να περιγράψει το έργο κάποιων Γερμανών καλλιτεχνών που ζωγράφιζαν με ένα ρεαλιστικό παραστατικό τρόπο. Παρόλο που ποτέ δεν υπήρξε μια οργανωμένη ομάδα φωτογράφων της Νέας Αντικειμενικότητας, το έργο των ζωγράφων είχε αποφασιστικής σημασίας επίδραση στη μοντερνιστική φωτογραφία στη Γερμανία κατά την διάρκεια των χρόνων που ακολούθησαν τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, υπαγορεύοντας μια νέα έμφαση στην τεχνική τελειότητα και την ακριβή απόδοση σύγχρονων θεμάτων.
- Το αποτέλεσμα ήταν μια μεταστροφή από τον Πικτοριαλισμό σε μια προσέγγιση που αποθάρρυνε τις παρεμβάσεις στην εικόνα και προτιμούσε την «αντικειμενικότητα», υπογραμμίζοντας τις έμφυτες ιδιότητες του μέσου όπως τη διαύγεια της ευκρίνειας, το δομικό ρόλο του φωτός, τη σημασία των χημικών διαδικασιών αλλά και των οπτικών νόμων.
- Το 1929, ο κριτικός Wilhelm Kastner συνόψισε την καινοτομία της φωτογραφίας της Νέας Αντικειμενικότητας ως ακολούθως: «Στη φωτογραφία, αυτός ο ρεαλισμός χαρακτηρίζεται από υπερβολικά διαυγείς εκτυπώσεις έντονα περιγραμμένα αντικείμενα, επίμονο φως, που εξαφανίζει όλες τις σκιές και δημιουργεί ζωηρά περιγράμματα και πάνω από όλα από την επιλογή σαφών και συγκεκριμένων αντικειμένων με ξεκάθαρες φόρμες ως περιεχόμενο.»
- Οι πιο δραστήριοι φωτογράφοι της Νέας Αντικειμενικότητας όπως οι Albert Renger - Patzsch και August Sander – προτιμούσαν θέματα από τη βιομηχανία, τη φύση και τη σύγχρονη κοινωνία.

- Δούλευαν συχνά σε σειρές, όπως οι φωτογραφίες φυτών του Blossfeldt, τα πορτραίτα του Sander στο βιβλίο του Πρόσωπα του καιρού μας (Antlitz der Zeit 1928), (σημ ΔΜ ή το βιβλίο August Sander - Men without Masks στο προσωπικό προφίλ [εδώ bit.ly/2MZpH3B](https://bit.ly/2MZpH3B)) αποτύπωσαν μια εικονογραφία του αστικού νεωτερισμού και απομονωμένων αντικειμένων.
- Το έργο τους επηρέασε αρκετούς Αμερικανούς φωτογράφους, μεταξύ άλλων τον Edward Weston (σε ορισμένες πλευρές), ο οποίος πήρε από αυτούς τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούσαν το κοντινό πλάνο.
- Στη δεκαετία του 1930, ακόμα και Ιάπωνες φωτογράφοι, όπως ο Γιασούζο Νοτζίμα, καταγοητεύτηκαν από αυτόν τον ακριβολόγο τρόπο όρασης.

Μάκης (Γεράσιμος) Μωραΐτης

Albert Renger - Patzsch

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

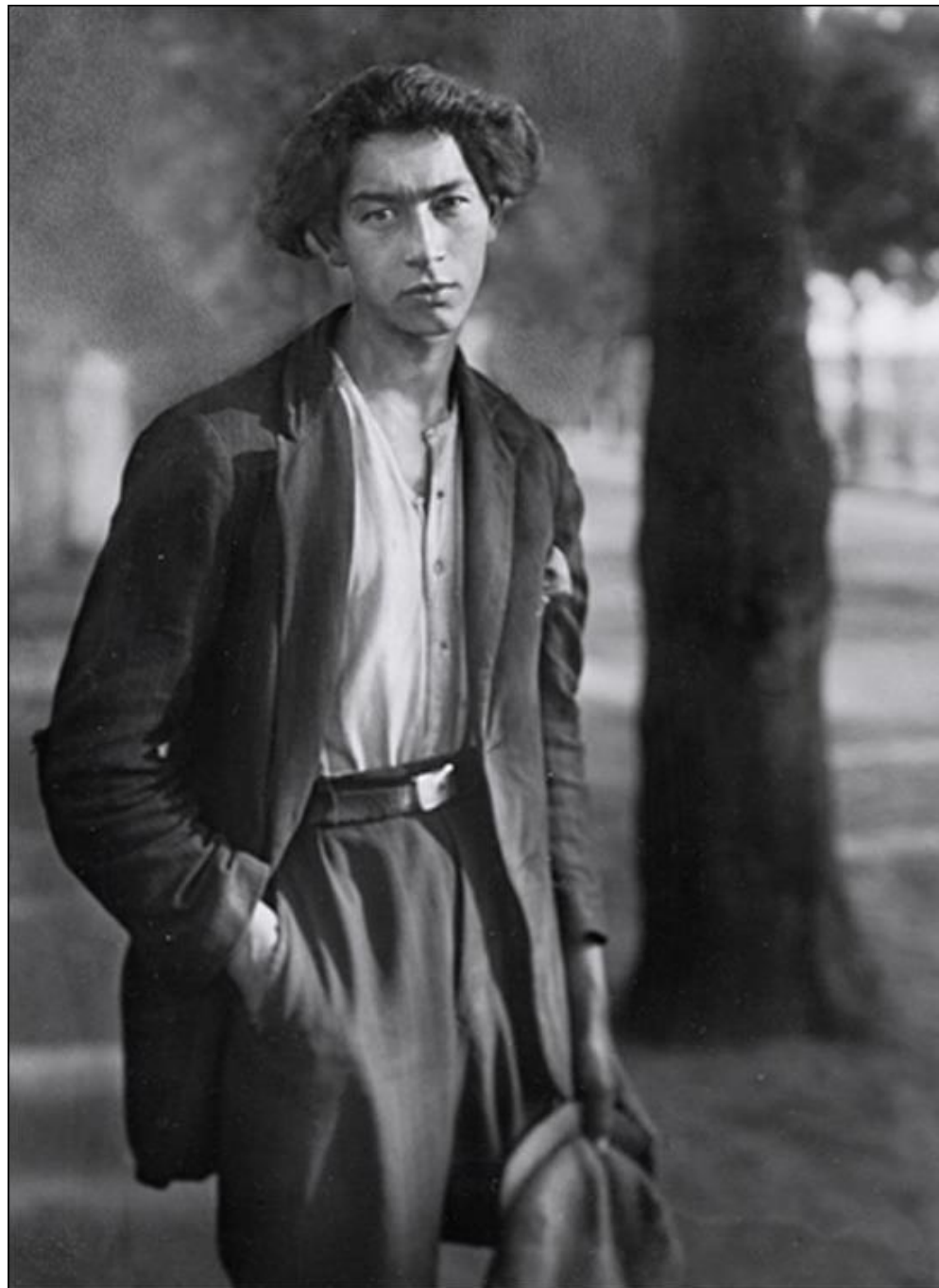
Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

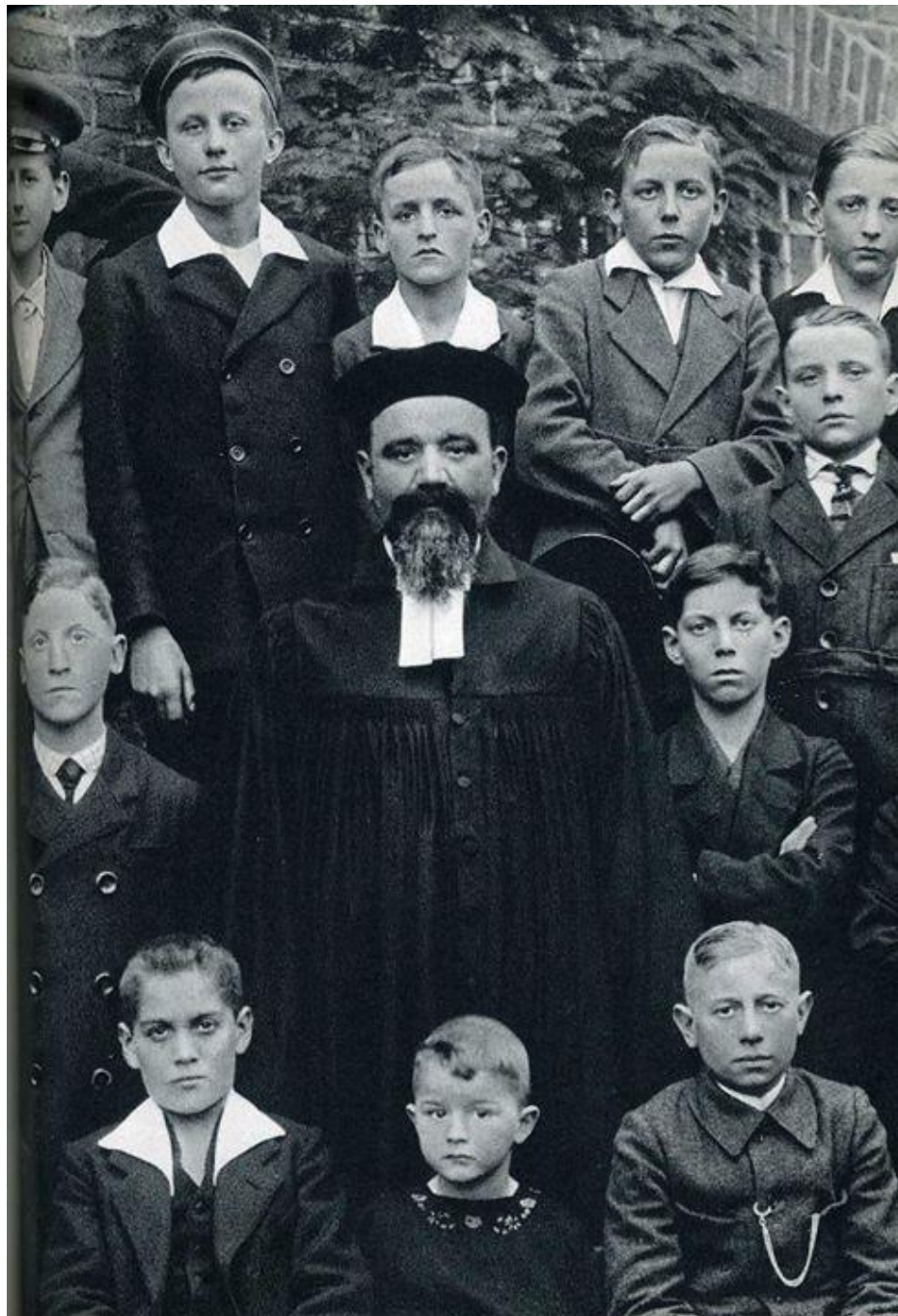

August Sander

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

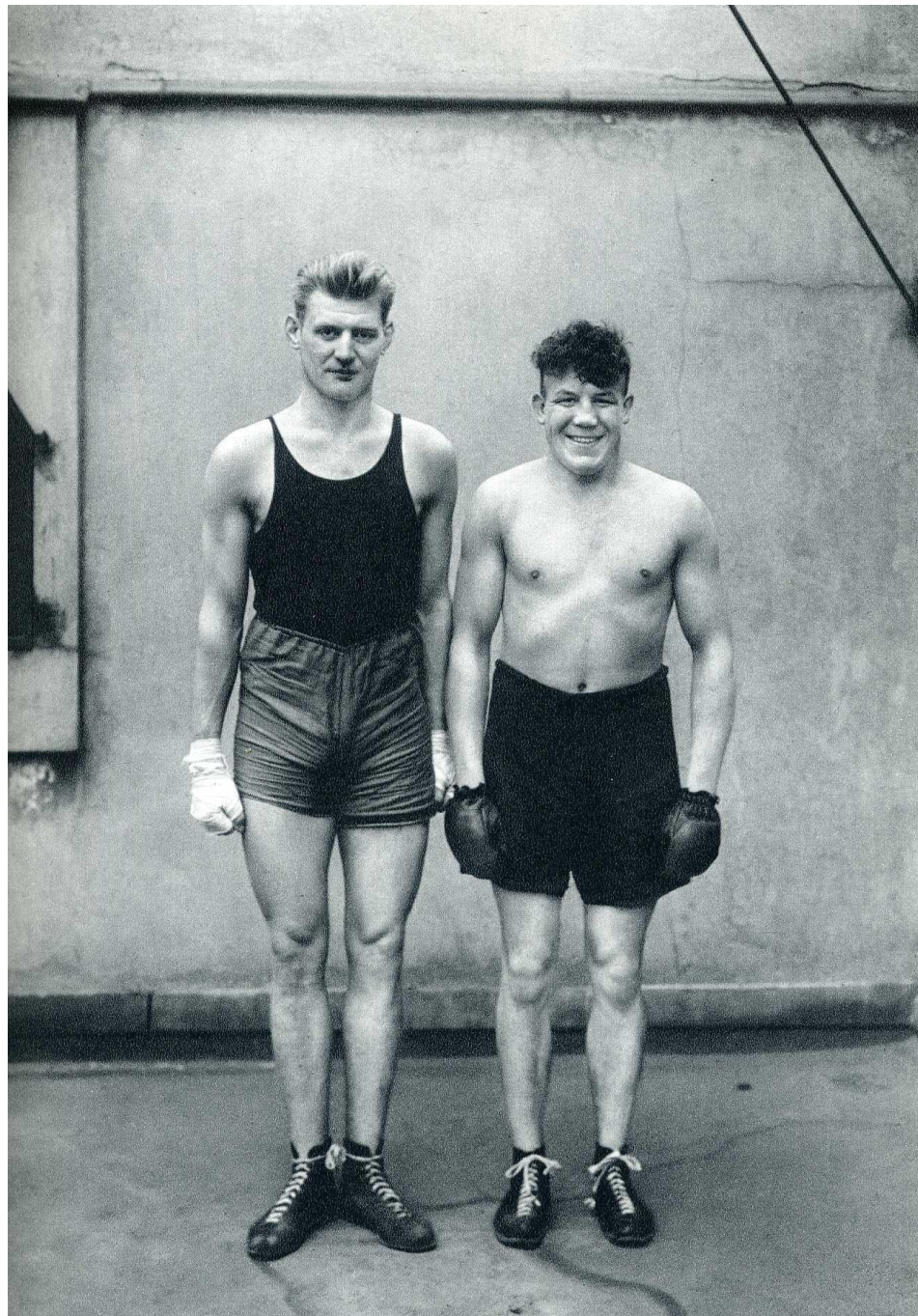
Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

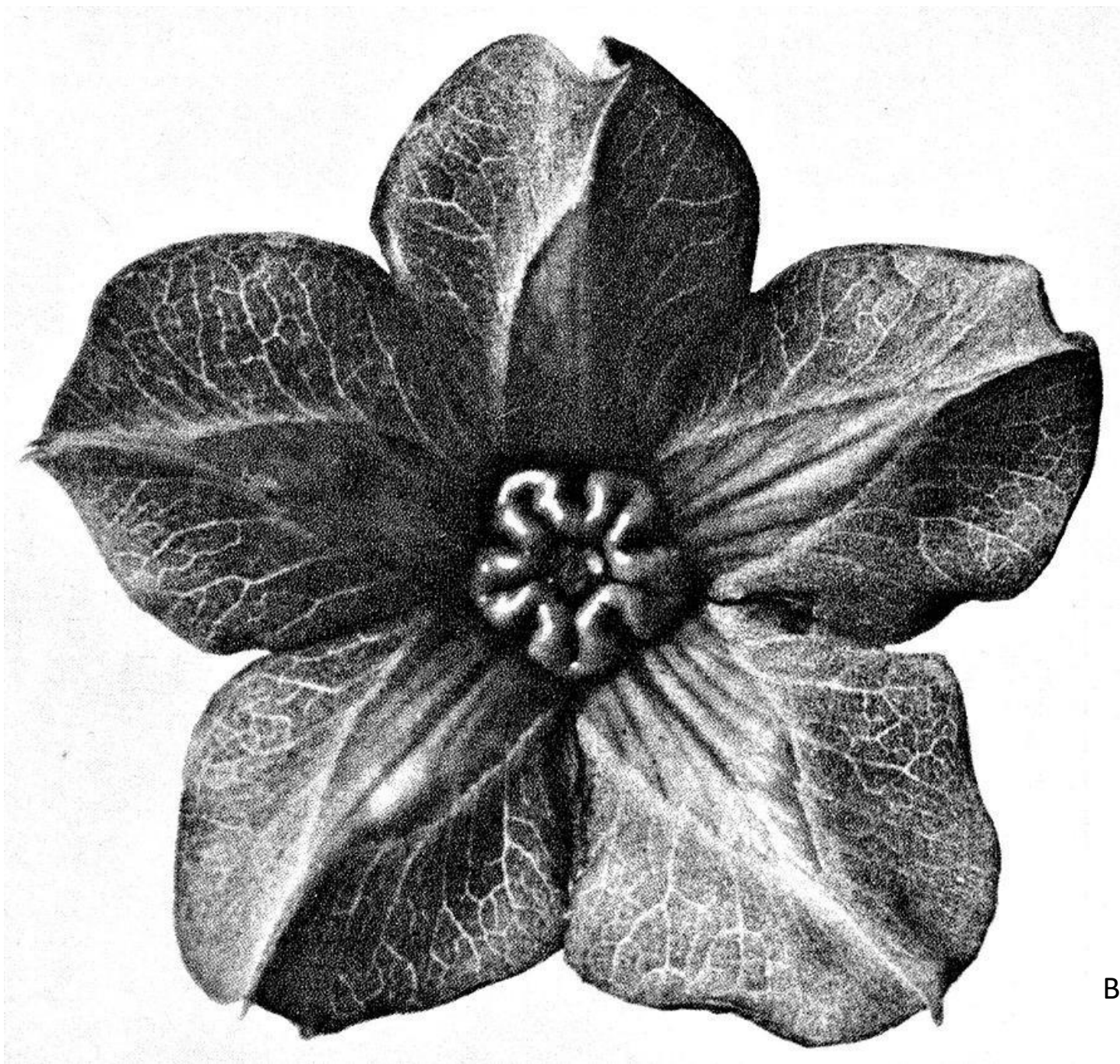
Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Blossfeldt Karl

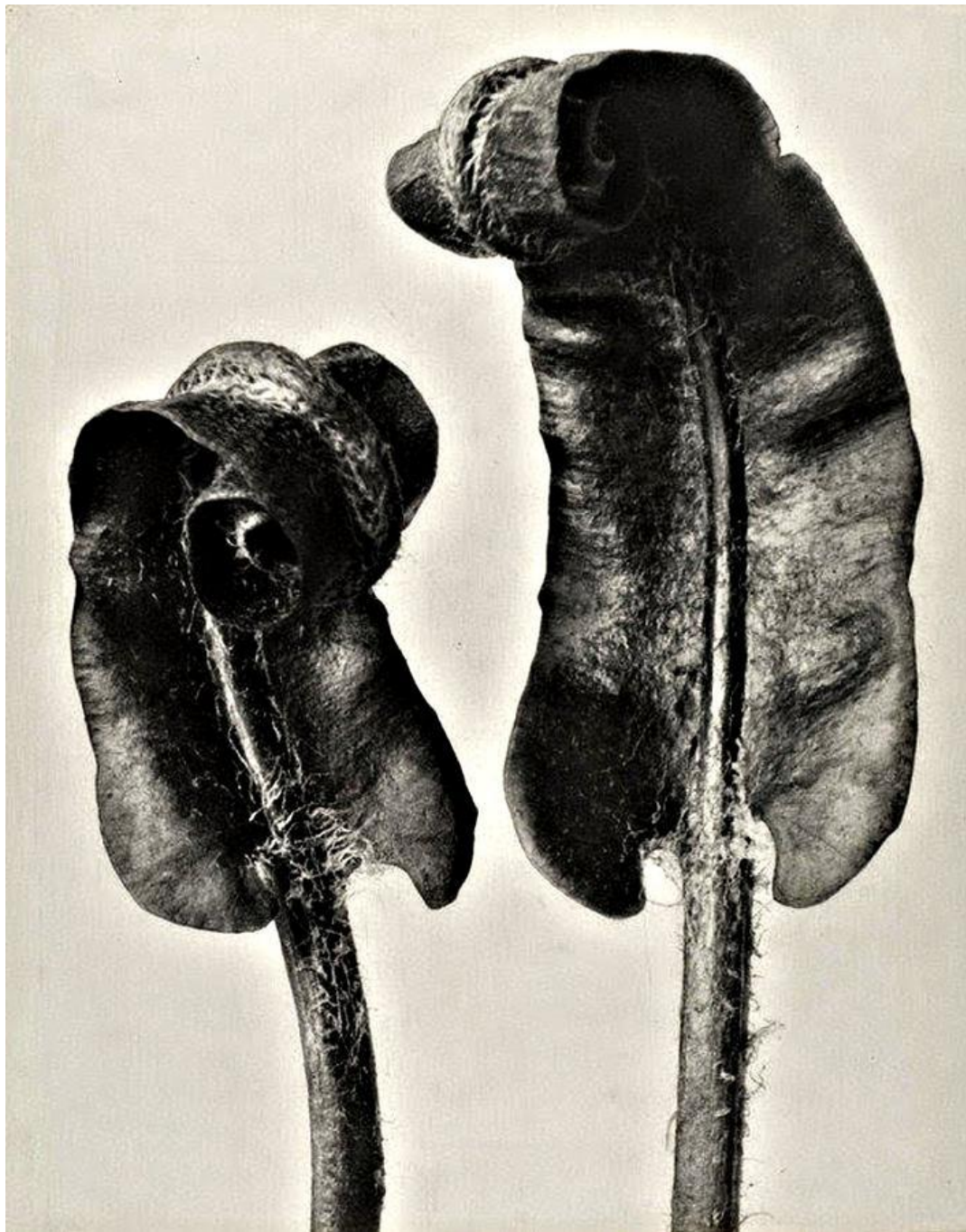
Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

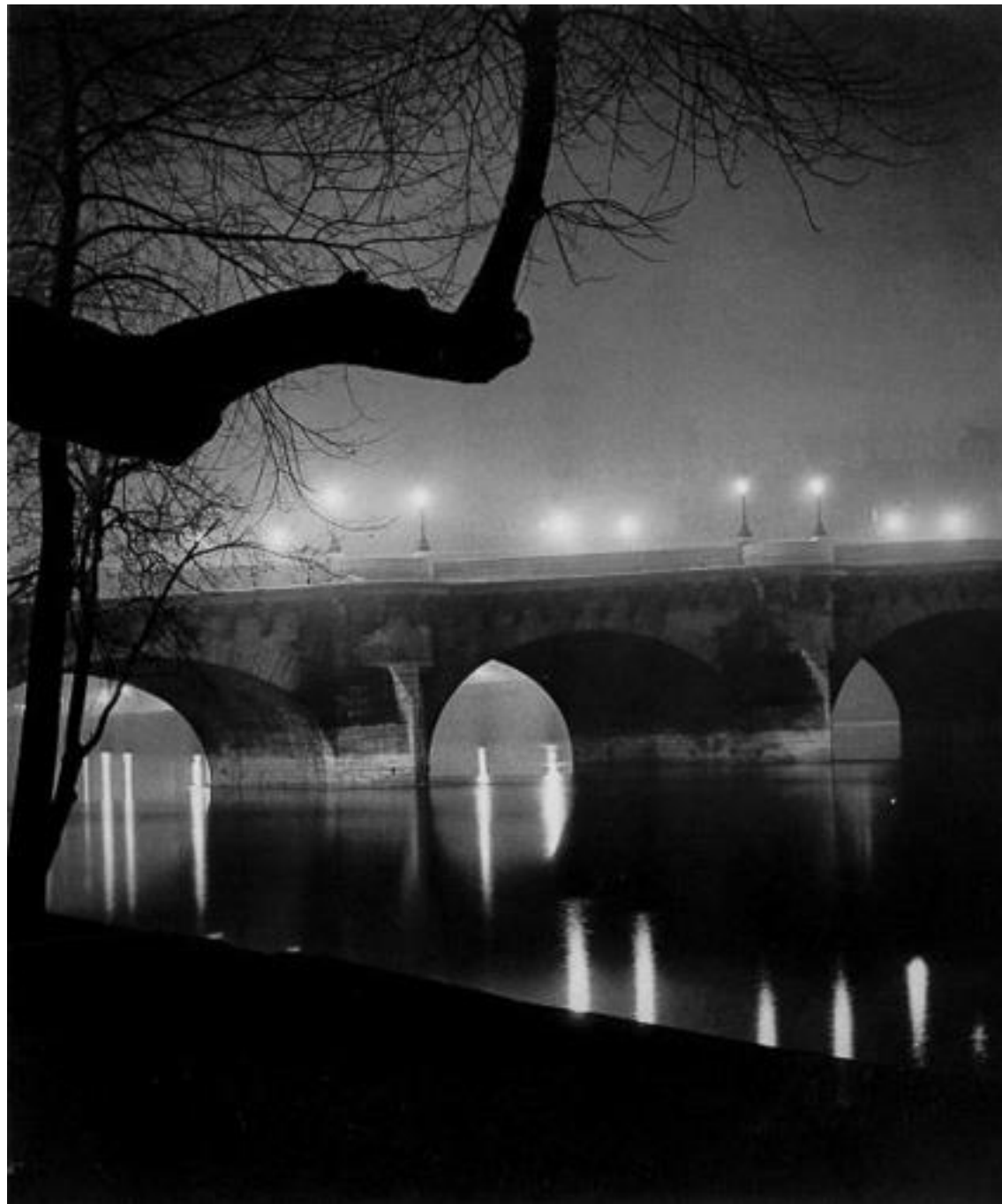
Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

- * (σημ ΔΜ Οι σουρεαλιστές κατάφεραν να συνδυάσουν την αντικειμενικότητα με την υποκειμενικότητα, όπως στις απεικονίσεις του Παρισιού από τον Brassai.)

Brassai

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

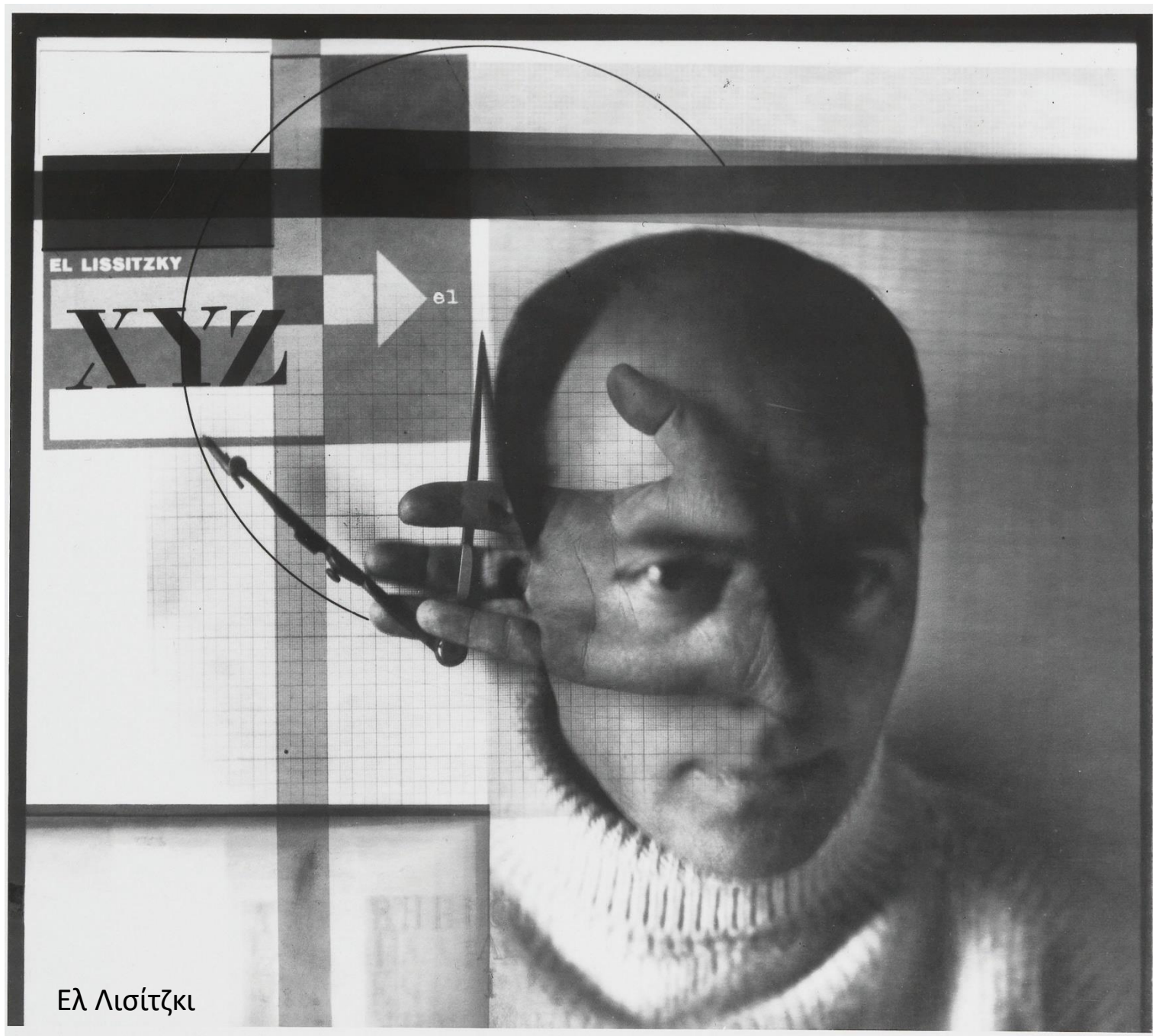

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

η νέα οπτική

- Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1920, η φωτογραφία στην Ευρώπη (ιδιαίτερα στη Σοβιετική Ένωση και τη Γερμανία) ήρθε σε επαφή με τον ίδιο μετασχηματισμό και την ίδια ζύμωση που επηρέασαν όλες τις μορφές της τέχνης ως αποτέλεσμα της δραστηριότητας των avant garde κινημάτων, όπως του Ντανταϊσμού, του Σουρεαλισμού, του κονστρουκτιβισμού κ.ά. Η φωτογραφία κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου σημαδεύτηκε από τον πειραματισμό με διάφορες νέες φόρμες, συμπεριλαμβανομένης της Αφαίρεσης, του Κολλάζ, του Φωτομοντάζ, των Φωτογραμμάτων, και των ασυνήθιστων γωνιών λήψης.
- Τέτοιες αλλαγές δεν ήταν πολιτικά αθώες: οι φωτογράφοι, όπως οι καλλιτέχνες γενικά, ήθελαν να θέσουν την τέχνη τους στην υπηρεσία μιας νέας κοινωνίας.
- **(σημ ΔΜ **** Η φωτογραφία ταίριαζε απόλυτα στο δημιουργικό πρόγραμμα των Ρώσων κονστρουκτιβιστών: προέκυπτε μηχανικά, ήταν εφαρμόσιμη και κατανοητή σε παγκόσμιο επίπεδο, διατηρώντας μάλιστα το καλλιτεχνικό στυλ του δημιουργού της. Οι κονστρουκτιβιστές, όπως και οι ντανταϊστές συνάδελφοί τους, αποκήρυξαν τον ατομικισμό και την προσωπική έκφραση, τα στοιχεία, δηλαδή, που χαρακτήριζαν την αστική τέχνη.)
- Οι κοινωνοί του Μπάουχάουζ στη Γερμανία και κονστρουκτιβιστές στην Σοβιετική Ένωση επιδίωκαν να κάνουν τέχνη που θα ήταν κάτι παραπάνω από μία απλή διακοσμητική και υποκειμενική φόρμα εκτιμώμενη μόνο από τους γνώστες.

- Στην προσπάθειά τους να δημιουργήσουν μία Νέα Οπτική γλώσσα προσβάσιμη στον καθένα ενσωμάτωναν τις τελευταίες επιστημονικές έρευνες και τεχνικές ανακαλύψεις, επικαλούμενοι το νέο πνεύμα λογικής που επικρατούσε στην Ευρώπη.
- Στη φωτογραφία το κίνημα αυτό το οποίο ήταν τόσο πειραματικό όσο και διδακτικό είναι γνωστό ως Νέα Οπτική. Αναπτύχθηκε κατά μεγάλο μέρος στην προπολεμική Ευρώπη (με λιγότερη επιτυχία στις Ηνωμένες Πολιτείες) δημιουργώντας ένα διεθνές στυλ με τα δικά του χαρακτηριστικά γνωρίσματα –λήψεις από πολύ ψηλά, ιλιγγιώδης ανοδικές προοπτικές, κοντινά πλάνα και έμφαση στα Φωτογραφικά υλικά. Το κίνημα αυτό είναι συμπληρωματικό της Νέας Αντικειμενικότητας, η οποία υιοθέτησε μία νέα προσέγγιση στο φωτογραφικό ρεαλισμό. Η Νέα Οπτική είχε τους δικούς της θεωρητικούς για παράδειγμα, τον Franz Roh.
- Στην εισαγωγή του “Μηχανισμός και Έκφραση” ο Roh πραγματευόταν τις νέες δυνατότητες που ανοίγονταν με τη φωτογραφία, από τα φωτογράμματα έως τις ασυνήθιστες προοπτικές – “το τολμηρό κοίταγμα από ψηλά και από χαμηλά, που τα νέα τεχνικά επιτεύγματα έχουν επιφέρει με την αιφνίδια αλλαγή επιπέδου από ανελκυστήρα αεροπλάνων κ.ά.”
- Στη Σοβιετική Ένωση ο Ελ Λισίτζκι, όπως πολλοί καλλιτέχνες της γενιάς του είχε εκπαιδευτεί σε άλλους τομείς (στην περίπτωση του στην αρχιτεκτονική, την τυπογραφία, τις γραφικές τέχνες και τη μηχανολογία την οποία και δίδασκε). Ο Λισίτζκι ενδιαφέρθηκε για τη φωτογραφία από τις αρχές της δεκαετίας του 1920, βλέποντας την ως ένα εργαλείο για την εξερεύνηση της όρασης.

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

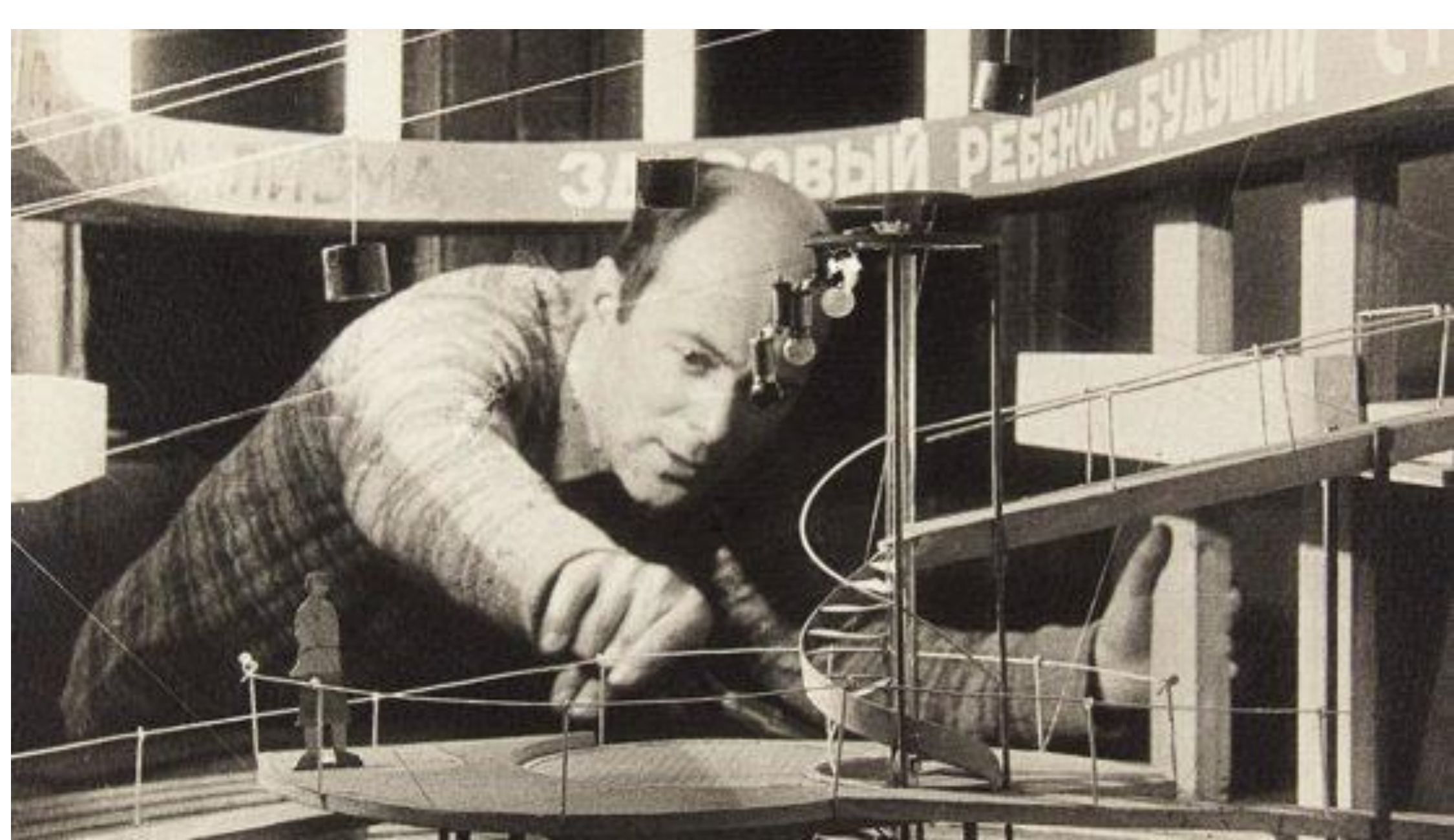
Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

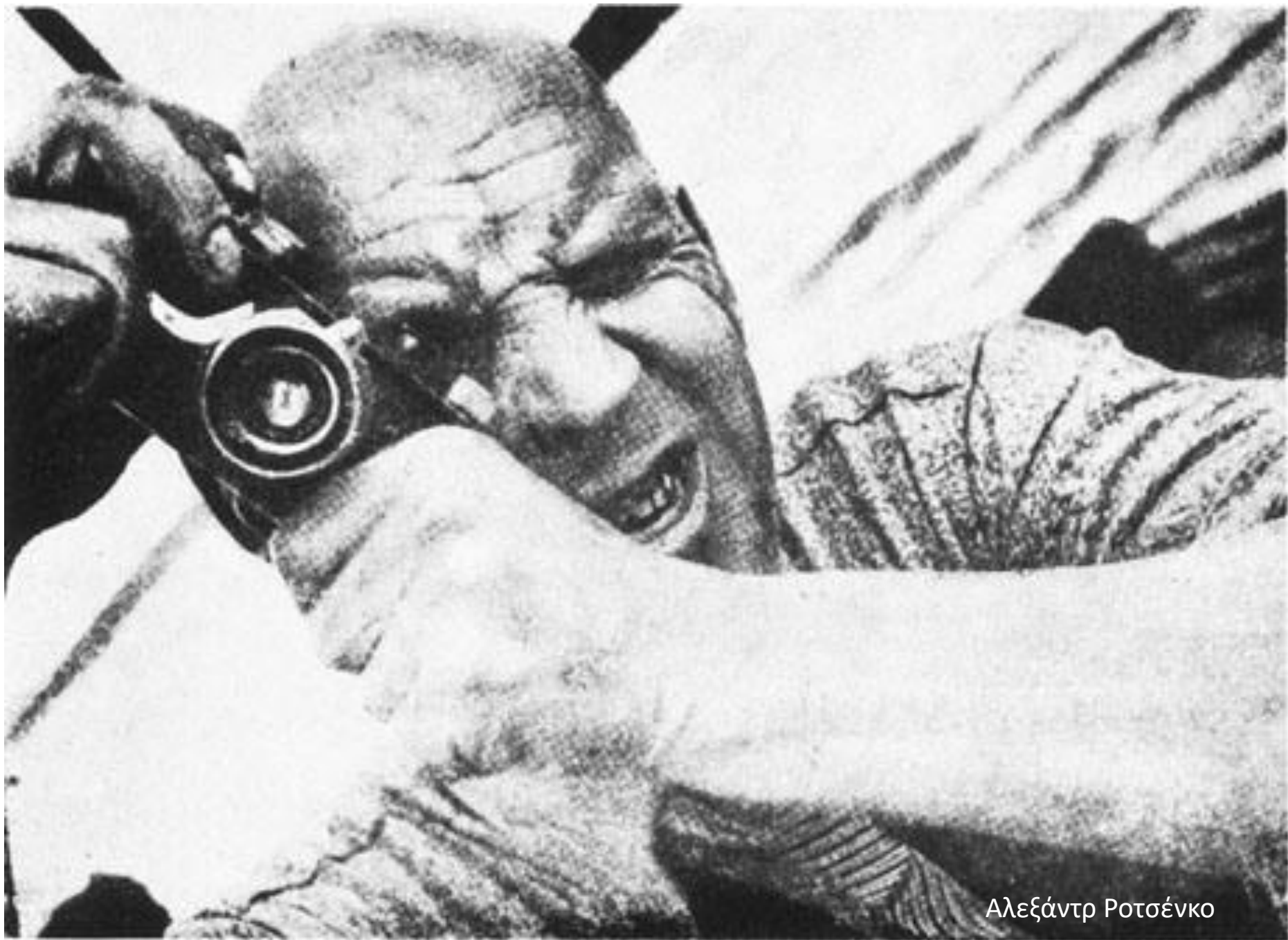
Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

- Περίπου το ίδιο θα μπορούσε να πει κανείς για το Σοβιετικό φωτογράφο **Αλεξάντερ Ροτσένκο**, ο οποίος έδινε έμφαση στην τεχνική πλευρά του μέσου και διακήρυττε ότι ο τρόπος με τον οποίον κάποιος φωτογραφίζει είναι πιο σημαντικός από αυτό που φωτογραφίζει. “Αιφνιδιάζοντας τη ζωή” ήταν ο χαρακτηρισμός του Κριτικού και κινηματογραφιστή Ντζίγκα Βερτόφ για τα πειράματα του Ροτσένκο με τις πολλαπλές προοπτικές που ξεκίνησαν το 1923. Το 1928 σε ένα άρθρο για το περιοδικό *Nony Lef* ο Ροτσένκο είπε: “Δεδομένων των δυνατοτήτων της, η φωτογραφία θα έπρεπε να ενδιαφέρεται να παρουσιάζει στον κόσμο ασυνήθιστες οπτικές γωνίες· θα έπρεπε να διδάσκει το πώς να κοιτάζει κανείς από κάθε πλευρά”. Σε αυτή τη φάση ο Ροτσένκο δεν μιλάγε πλέον για “εικόνες” αλλά για “πραγματώσεις” –κατασκευές που συχνά υπηρετούσαν τους σκοπούς της Σοβιετικής προπαγάνδας. Η ίδια στρατευμένη διδακτική πρόθεση να αλλάξει ο τρόπος όρασης μέσω της φωτογραφίας, χαρακτήριζε τους καλλιτέχνες του Μπάουχάουζ. Εκεί ο **Laszló Moholy - Nagy** προσεγγίζει τη φωτογραφία πειραματικά εξερευνώντας, τις δυνατότητες του φωτός και της χημείας στα δικά του φωτογράμματα.

Αλεξάντρ Ροτσένκο

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

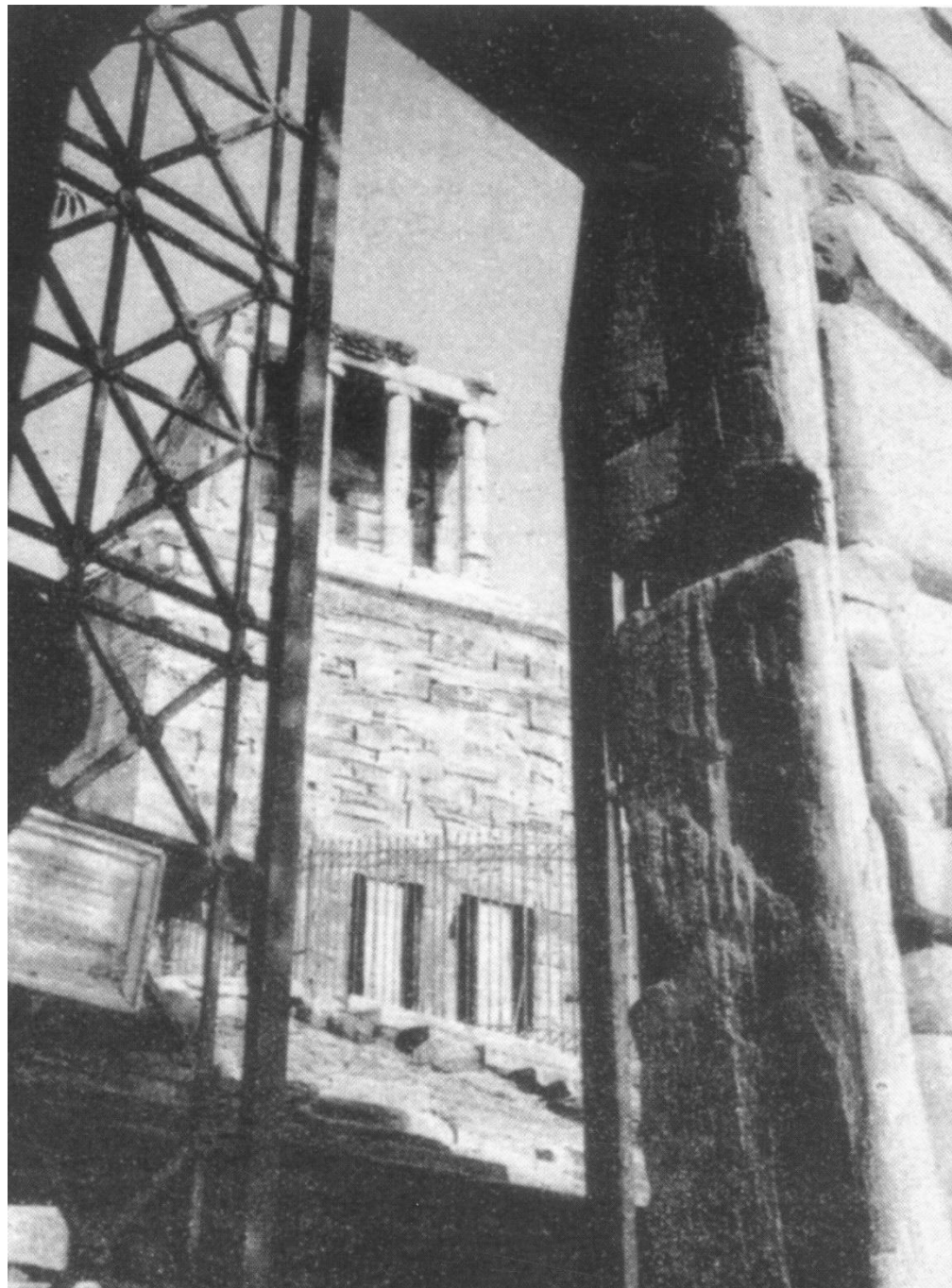
Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Laszló Moholy - Nagy

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

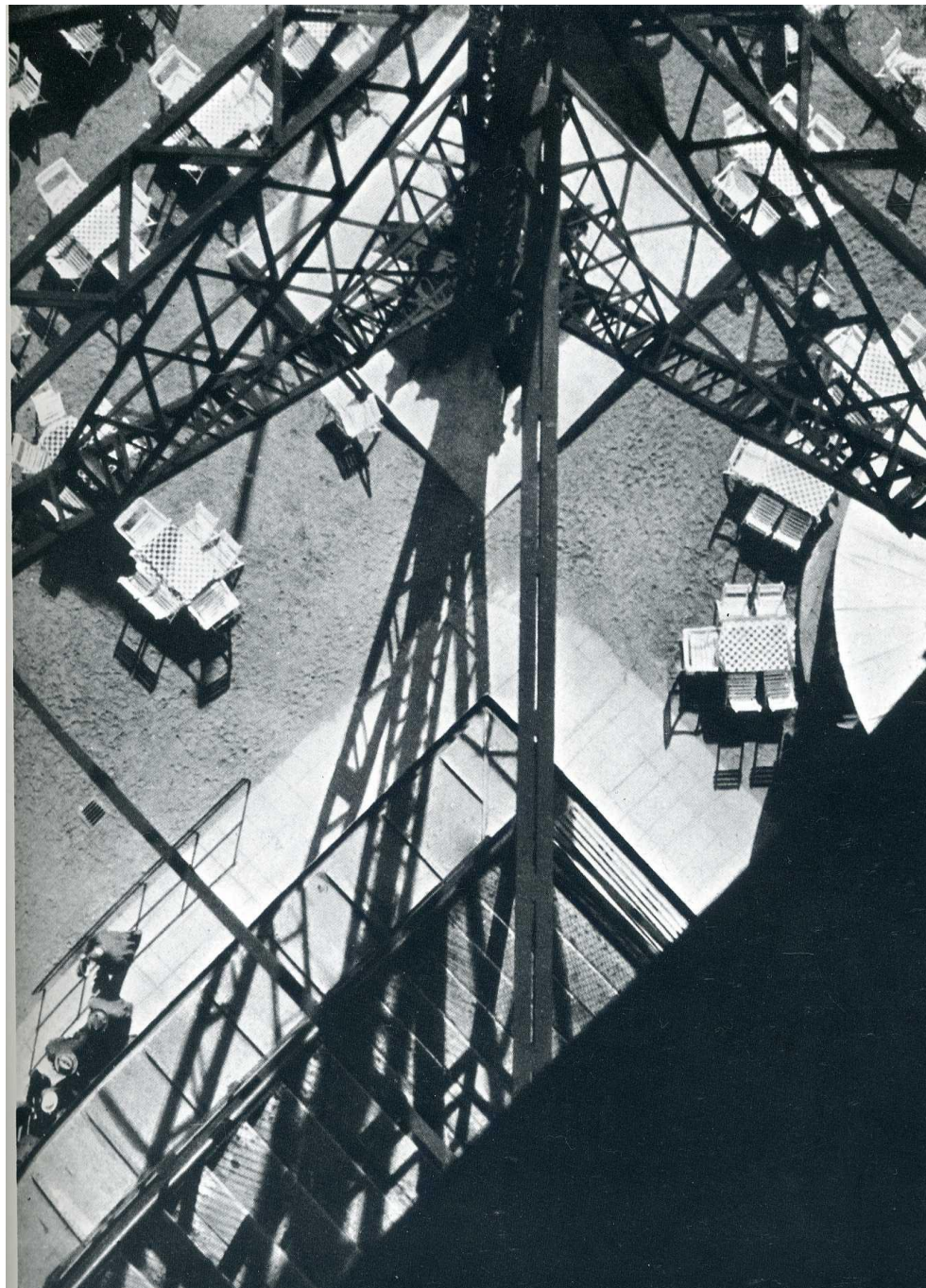
Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

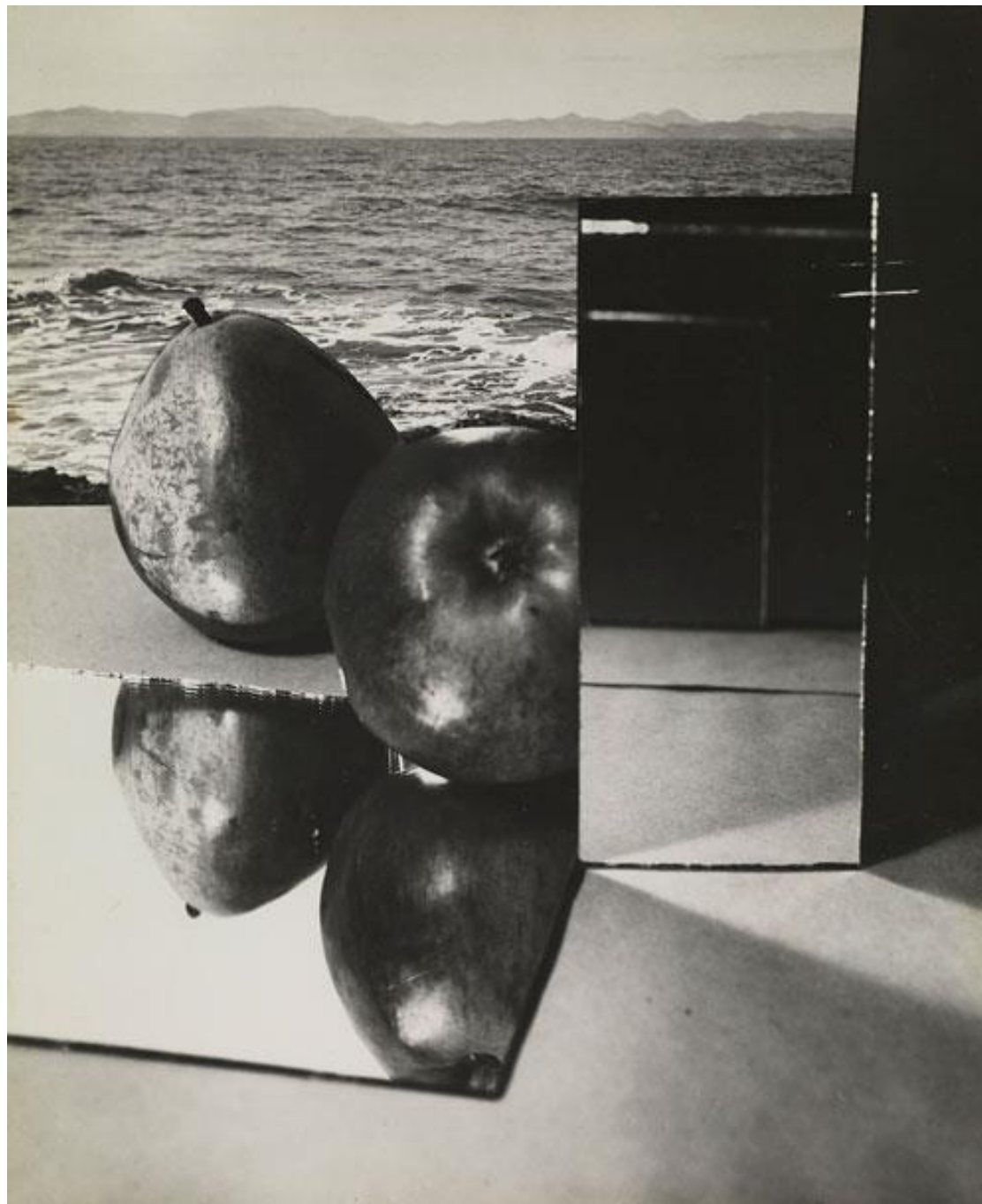
Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Florence Henri

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Συλλογή ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ